

umrla, ter se preselila v boljšo domovino k svoji mili materi.

Lunarjevo merišče kupil je na javni dražbi zelo spoštovan in bogaboječi mož. Skupljeni denar porabil se je v poplačilo dolgov, kolikor je ravno v ta namen izdal. Za vse dolgove poplačati ga pa dosta bilo ni.

„Tekoči hudič šnops“ bil povod in vzrok, da je v teku kratkega časa cela popreje srečna in spoštovana družina iz pogorišča za vselej na prežalostni način izginila. Tužna istina!

(Dalje prihodnjič.)

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

86.

Kako so potovali starodavni Grki.

(Dalje.)

Kedar so se Rimci nekoliko pomehkužili, niso radi peš hodili, rajši so jahali. Da sem premožen in visok mož, veli Horac, vzdrževati bi moral hlapce in konje, ter imeti voz. Tako pa zlezem na mulo vržem potrebne hrane v vrečo, ter krenem kamor hočem in kakor hočem. Tudi starejši Katon je jahal rad staro kljuso, ki mu je nosila potrebno hrano v vreči. Kdor ni imel lastne vprege, najel je voz in konje, kedar je trebalo. Takih voznikov je bilo mnogo, postaje so imeli največ zunaj mestnih vrat. Kdor je zamenjaval konje s čilimi in spočitimi, šel je brzo naprej. Sueton nam pripoveda o Kaliguli in o Cezarju, da sta od postaje do postaje najemala vprežno živino za svoje svrhe.

Vozove so imeli Rimci različne: galske, britske, lahke dvokolesne kabriolette, v kakoršnih so se vozili daleč z doma, in so vpregali vanje brze pritlikavce galskega plemena. Tudi so imeli težke štirikolesne vozove, državne karose, katere so bile obite s pozlačenimi in posrebrenimi okraski. Marcijal zagotavlja, da je bila taka korosa vredna celega posestva. Za časa prvih cesarjev so prišla v navado tudi nosila. Na Grškem so se dali nositi edino le bolniki, ženske in deca. V nosilu se je zložno sedelo s stegnjenimi nogama, in ker je bil potnik tudi zagrnjen, toraj ga ni nadlegoval prah, ni ga pral dež, in ni ga žgalo solnce. Nosilo je nosilo po šest ali osem širokoplečih robov. O Veru se pripoveda, da si je dal nabasati blazine z malteškimi cveticami, kedar je potoval, okoli vratu si je obvesil rožen venec, in v roki je držal šop. Koliko in kakošno nagizdje so razvijali Rimci pozneje na potovanju, po koliko služnikov so seboj jemali, o tem nam je povedal nekaj malega Seneka. Kedar imeniten mož potuje, leti pred njim trop numidskih konjikov, in za njim drvi trop tekalcev. Ako bi ne imel dotičnik seboj več mož, ki mu srečuje s pota pode, ne bi vedeli ljudje, da je imeniten. Tudi napravlja tak trop spremnikov mnogo prahu na cesti, kar je zopet velike važnosti; pokazuje namreč, da po-

tuje imeniten mož. Dandanes ima vsak mule, ki mu nosijo dragoceno kristalasto in cizelovano posodje. Sram bi bilo potnika, če ne bi se mogel ponašati z mnogo prtljago, če tudi je ubožna, to nič ne dě. Paži si namažejo obraz z mazili, da jih solnce prehudo ne ožge, ali burja prehudo ne obrije. O svojej vpregi pa nam je filozof sporočil to-le: „Jaz se vozim na kmetskem vozu. Mulam bi lahko preštel kosti. Voznik nima obutve, pa ne zato, ker je po letu, o kaj še! Sam sebi ne morem vrjeti, da imam tako vprego.“

Tudi ondaj so potniki hrepeneli po romantiških, pitoreskih in nevarnih mestih, da so se nasladljevali na kontrastu. In kar se tiče bolnikov, opisal nam jih je Seneka blezu tako-le. Čudni so ti bolniki. Nobene stvarice ti ne trpe dolge. Vedno spreminjanje naj jih pozdravi. Zategadelj delajo dolga pota, osobito radi potujejo ob morske obali. V Kampanijo pojdemo, vele ti. — Siti smo kultivanih, bujnih krajev, idimo toraj v divjo samoto, v kalabriško gorovje, da dobe oči nove paše. — Oh v Tarent, v Tarent, da vidimo veličajno luko. Ondi imaš tudi milo podnebje. — Alo, le nazaj glavno v mesto, kjer je tako živo, šumno! Nasladjevati se hočemo na človeške krvi, ter poslušati oglušno kričanje in ploskanje na boriščih! Vzlasti radi so Rimci za te dobe hodili v toplice, na primer v Etrurijo, ali v Kampanijo. Najimenitnejše so bile toplice Bajske med Kumejo in Puteolom. Te toplice so slovele radi dračestne leže in zdravega podnebja, radi močnih žvepljenih kopeli, in radi neprisiljenega, živahnega življenja, kar je privabljalos osobito samopašnike in veseljake.

(Dalje prihodnjič.)

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

XI. Gospod zbornični tajnik poroča o naslednjih uprašanjih, s katerimi se je obrnilo c. kr. okrajno glavarstvo kočevsko do zbornice: 1. Ali smejo branjevci trgovati s sladkorjem, kavo, nadomestili kave in rižem? 2. Ali smejo prodajalci živil prodajati tudi sladkor, kavo in nje nadomestila? 3. Ali smejo kramarji prodajati vse vrste sukna, krojnega blaga, obleko, sladkor, kavo, kavna nadomestila in riž? 4. Ali sme čevljar in prodajalec usnja prodajati tudi slanino in svinjsko mast? Za rešenje teh vprašanj merodavna sta §§ 36. in 38. zakona z dne 15. marca 1883, drž. zak. št. 39. Kar se tiče pravic branjevcev in prodajalcev živil, poslalo je visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo z ukazom od 20. septembra 1883, št. 25.881, trgovskim in obrtniškim zbornicam imenik tistega blaga, s katerim smejo trgovati, da se o tej stvari izjavijo.

V tem imeniku navedeni so naslednji proizvodi, katere smejo prodajati branjevci in prodajalci živil, namreč: 1. pekarski proizvodi; 2. ščetarsko blago; 3. drva; 4. prsteni proizvodi; 5. poljski in vrtni pridelki;

6. zelenjad; 7. leseno blago; 8. sočivje; 9. mlinski izdelki; 10. mlečnati proizvodi; 11. sadje; 12. kuhinjska sol in kis; 13. vrvarsko blago; 14. povojeno meso (izizimši surovo meso); 15. slamnato in ličnato blago; 16. lojnato blago 17. netilno blago.

Ker pa še do zdaj ni določeno, da smejo branjevci in prodajalci živil prodajati te proizvode, morajo se še zmeraj, ako presojava pravice branjevcev in prodajalcev živil, uvaževati stari propisi. Po teh propisih, posnetih po grofa Bartha zbornikov zakonov in po naredbah spadajo v prodajanje živil. 1.) vse vrste žita, seno, slama in vse vrste sočivja; 2.) vse vrste moke; 3.) mlečni proizvodi, maslo, osoljeno in neosoljeno surovo maslo, sir in mleko; 4.) mala in velika klavna živina, slanina, loj, sveče in milo (gubernijska kurenda od 17. marca 1813); 5.) sadje, jajca, perutnina in zelenjava (gubernijska naredba od 10. decembra 1817); 6.) citrone, pomeranče, smokve in druge slične sadne vrste, katere nazivamo s splošnim imenom ovočje in sadje. (Dvorne pisarne dekret od 24. novembra 1824 in 20. oktobra 1825; gubernijski kurendi od 8. decembra 1824 in 12. novembra 1825)

K trgovstvu živil spada tudi branjevstvo z ozirom na proizvode, spadajoče k živilom. (Gubernijska naredba od 19. januarja 1802, gubernijska naredba od 10. junija 1822, dvorne pisarne naredbo od 23. januarja 1823.). Z gubernijsko naredbo od 24. novembra 1824 bilo je branjevcem v Gradcu dovoljeno, prodajati razven predmetov, spadajočih v trgovstvo z živili, tudi naslednje predmete, kateri so bili branjevcem na Dunaji z dvorne pisarne dekretom od 23. oktobra 1817 priznani, kakor: vse ščetarsko blago, bičnjake vseh vrst, gozdno in berchtolgarnsko metličje ter črni melni pesek, ter tudi ptičarski pesek, slamo, ličje, križce, preslico, pisalno in snažilno kredo, črni cvet, frankfurtsko črnilo, žveplo, kresivne kamene, gobo, železne kroglice, žoge, pločevinaste žlice, vse vrste medicinske moke, bezgovo cvetje, kamilice, seno, rezanico, slanike, polenovke, vse ščetarsko blago, pletenice, konopljino, belo in črno smolo, žaganje, laško olje, vse vrste žebeljev, vse berchtoldsgarnsko blago, apno, jermenarske biče, pernate pahljače in omela.

Ko se še omenja, da se na Kranjskem včasih izdajejo pridobitni listi za branjevstvo s sladornjem, kavu, itd., misli odsek, da, ako ti pridobitni listi ne opravičujejo izrecno trgovati s sladornjem, kavu, nadomesili kave in rižem, dotični trgovci ne smejo trgovati s temi proizvodi, dokler ne dobe v to pravice.

IX Gospod zbornični svetnik Oroslav Dolenc poroča, da je zbornica priporočila maksimalno tarifo za prodajanje govedine in teletine na drobno, ki jo je predložila občina kamniška, in da je na to c. kr. deželna vlada v zmislu § 51. zakona od 15. marca 1883. drž. zak. št. 39, maksimalno tarifo tako-le ustanovila: a) za meso od pitanih volov 36 kr. od kilograma; b) za meso od druge živine 32 kr. od kilograma in c) za teletino 44 kr. od kilograma. Proti tej naredbi pri-

tožili so se pri c. kr. deželni vladi kamniški mesarji ter prosili za povišanje tarife. Zadruga združenih obrtov v Kamniku podpirala je to prošnjo in predlagala, da se določi maksimalna tarifa 40 kr. od kilograma in da se odpravi tarifa za teletino. Občinski urad kamniški poudarja, da se v Kamniku ne koljejo pitani voli, ter predlaga nasledno maksimalno tarifo: a) za mesece oktober do marca 36 kr. od kilograma, b) za mesece april do septembra 40 kr. od kilograma, c) tarifa za teletino naj ostane neizpremenjena. Okrajno glavarstvo podpira predlog občinskega zastopa, ker je ta predlog primeren odnošajem. Odsek se mu pridružuje. Maksimalna tarifa more vender-le dotle ostati v tej višini, dokler se odnošaji, na katere se opira, ne izpremené. Ko pa se ti izpremené in živinske cene poskočijo, morala se bo tarifa povišati. Odsek torej predlaga: Zbornica izjavi naj se v zmislu tega poročilo pri c. kr. deželni vladi in naj priporoča, naj se v zmislu § 51. zak. od 15. marca 1883, drž. zak. št. 39, ustanovi do preklica maksimalna tarifa za prodajanje mesa nadrobno za občino kamniško. — Predlog je bil sprejet.

X. Gospod zbornični tajnik poroča o prošnji c. kr. okrajnega glavarstva kočevskega, da se izjavi ob obsegu specerijske trgovine, odnosi o vprašanju, ali smejo trgovci s specerijskim blagom prodajati tudi vrvarsko in ščetarsko blago, biče, bičnjake in škafe.

(Dalje naslednjič.)

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor kranjski,

II. in III. seja.

Dne 13. septembra vršila se je II seja deželnega zbora Kranjskega.

V prvi vrsti prečital in odobril se je zapisnik I. seje brez ugovora, med naznanili deželno-zborskega predsedstva nahaja se dolga vrsta prošenj, katere so se po različnosti vsebine izročile ali, kar se je zgodilo pri veliki večini prošenj, finančnemu ali pa upravnemu odseku.

Dalje odobrila se je izvolitev g. J. Kušarja v trgovinski zbornici, ne da bi se bilo poročilo izročilo v razpravo odseku.

Med sejo pa so se izročili predsedništvu zbora trije samostalni predlogi in to:

1. Nujni predlog g. poslanca Šukljeja, po katerem se deželnemu zboru predlaga, da se obrne potom c. kr. deželne vlade do c. kr. finančnega ministerstva, da se za izročitev prošenj za privolitev obrokov za vplačavanje novega državnega davka od zalog spirita in žganja, ki se nahajajo v deželi, obrok podaljša od 31. avgusta do 15. oktobra. Zbor je pritrdil, da je predlog nujen in je sklenil, da se zborovanje za toliko pretrga da finančni odsek v tem predlogu sklepa in potem v nadaljevanji